Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Cześć XLV. — Wydana i rozesłana dnia 15. lipca 1905.

Treść: (12 108-112.) 108. Obwieszczenie, dotyczące upoważnienia ekspozytury cłowej ze służbą morską w Lussingrande do odprawiania kawy w stanie surowym. — 109. Obwieszczenie, dotyczące upoważnienia głównej komory II. klasy w Wiener-Neustadt do wolnego od cła postępowania z ruchomościami podróżnych naprzód lub później wysłanemi oraz z ruchomościami przesiedlców. — 110. Obwieszczenie, dotyczące dopuszczenia do urzędowego sprawdzania i uwierzytelniania areometrów (areometrów gęstości), przeznaczonych do mierzenia gęstości płynów między 650 a 900 stopni gęstości. — 111. Obwieszczenie, zawierające ogłoszenie przepisów o urzędowem sprawdzaniu i uwierzytelnianiu gazomierzy z przymusem opłaty z góry (tzw. automatów gazowych). — 112. Rozporządzenie, zawierające uzupełnienie przepisów o używaniu pras przy zarobkowym wyszynku piwa. — Sprostowanie.

108.

Obwieszczenie Ministerstwa skarbu i handlu z dnia 19. czerwca 1905,

dotyczące upoważnienia ekspozytury cłowej ze służbą morską w Lussingrande do odprawiania kawy w stanie surowym.

Ekspozyturę cłową ze służbą morską w Lussingrande, wyposażoną uprawnieniami pomocniczej komory II. klasy, upoważnia się do odprawiania kawy w stanie surowym z pod l. tar. 2a do ilości 100 kq.

Kosel wir.

Call wir.

109.

Obwieszczenie Ministerstwa skarbu z dnia 20. czerwca 1905,

dotyczące upoważnienia głównej komory II. klasy w Wiener-Neustadt do wolnego od cła postępowania z ruchomościami podróżnych naprzód lub później wysłanemi oraz z ruchomościami przesiedlców.

Główną komorę w Wiener-Neustadt upoważnia się do wolnego od cła postępowania z ruchomościami podróżnych naprzód lub później wysłanemi przepisów.

tudzież z ruchomościami przesiedlców, a to w miarę artykułu VIII., l. 7, ustęp 1 i artykułu IX., l. 1, ustęp 2 i 3 ustawy z dnia 25. maja 1882, zawierającej taryfę cłową.

Kosel whr.

110.

Obwieszczenie Ministerstwa handlu z dnia 5. lipca 1905,

dotyczące dopuszczenia do urzędowego sprawdzania i uwierzytelniania areometrów (areometrów gęstości), przeznaczonych do mierzenia gęstości płynów między 650 a 900 stopni gęstości.*)

Na zasadzie rozporządzenia Ministerstwa handlu z dnia 23. września 1904, Dz. u. p. Nr. 111 podaje się poniżej do publicznej wiadomości wydane przez c. k. główną komisyę miar i wag a co do należytości zatwierdzone przez Ministerstwo handlu przepisy o urzędowem sprawdzaniu i uwierzytelnianiu areometrów, przeznaczonych do badania gęstości płynów między 650 a 900 stopni gęstości.*)

Odnośne przepisy nabierają mocy obowiązującej w sześć tygodni po dniu ogłoszenia tego obwieszczenia.

^{*)} Porów. rozdział I, punkt 4 następujących niżej przepisów.

Ewentualne wprowadzenie sprawdzania i uwierzytelniania areometrów zastrzega się na później.

Call wir.

Przepisy

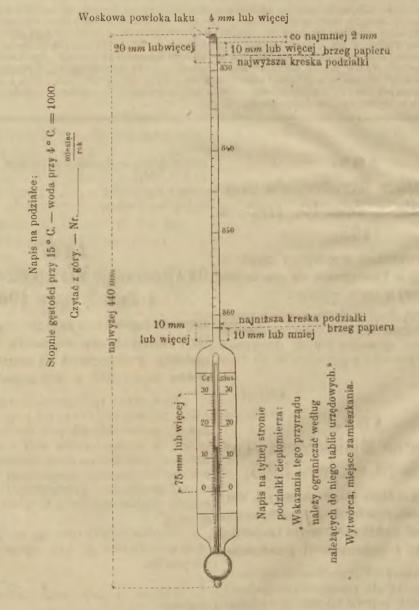
o urzedowem sprawdzaniu i uwierzytelnianiu areometrów (areometrów gęstości), przeznaczonych do badania gęstości płynów między 650 a 900 stopni gestości.*)

I. Postanowienia dotyczące budowy areometrów (areometrów gęstości).

1. Do urzędowego sprawdzania i uwierzytelniania dopuszcza się takie areometry, które przy

obowiazkowego | ciepłocie 15 ° C. podają gestość płynu o tejże ciepłocie w stosunku do gestości czystej wody przy 4 ° C., bez przekroczenia dozwolonej granicy błedu (porów. punkt 4) i które odpowiadają podanym niżej warunkom.

> 2. Z czystego i wolnego od skaz szkła wyrobiony instrument, którego długość nie śmie przekraczać 440 mm, a którego przekrój trzona ma wynosić co najmniej 4 mm, zaopatrzony być musi wtopionym ciepłomierzem o podziałce ciepłoty odpowiadającej normie z artykułu I. ustawy z dnia 12. stycznia 1893, Dz. u. p. Nr. 10; bańka rtęciowa tego ciepłomierza, znajdująca się poniżej właściwego areometra, wystarcza jako obciążenie tego ostatniego (porów. rycinę).

^{*)} Porów. rozdział I, punkt 4 następujących niżej przepisów

3. Koniec trzonka i bezpośrednio z nim się łącząca część jego, długości co najmniej 2 mm, muszą być z wewnątrz zaopatrzone powłoką czerwonego laku woskowego.

Górny brzeg podziałki na papierze musi być oddalony od dolnego brzegu tej powłoki co najmniej o $10\ mm.$

Dolny brzeg skrawka papieru może leżeć najwyżej o 10 *mm* wyżej, aniżeli miejsce zlutowania trzona z areometrem.

4. Podziałkę na papierze, znajdującą się wewnątrz trzonka podzielić należy według całych stopni gęstości, przyczem gęstość czystej wody przy 4°C. oznacza się na 1000 stopni gęstości. Podziałka obejmować może z zachowaniem przepisów dla sporządzenia podziałki tylko odstęp między 650 a 900 stopniami gęstości.

Średnia długość jednego odstępu podziałki (to znaczy odległość pierwszej kreski od ostatniej na podziałce w milimetrach, podzielona przez ilość umieszczonych na podziałce stopni gęstości) wynosić musi co najmniej 4 mm.

Podzialkę oznaczyć należy trzycyfrowo od 10 do 10 stopni gęstości, przyczem kreski dziesiątek muszą być dłuższe od kresek piątek, a te znowu dłuższe aniżeli leżące między niemi kreski stopni.

Najniższa kreska podziałki musi leżeć co najmniej o 10 *mm* ponad miejscem wlutowania na trzonie.

Podziałkę w mowie będącą należy dalej opatrzyć numerem wyrobu, liczbą roku i miesiąca wykończenia przyrządu i wzmianką: "Stopnie gęstości przy 15° C. — woda przy 4° C. = 1000. — Czytać z góry" i umocować w trzonie u góry pęcherzem w zwyczajny sposób w mały otwór zaopatrzonym na dole zaś białym lakiem woskowym.

Odstęp najwyższej kreski podziałki od końca trzona nie może wynosić mniej jak $20\ mm$.

Różnica w położeniu pojedynczych kresek podziałki w stosunku do idealnie ciągłej podziałki nie śmie przekraczać 0·1 stopnia gęstości.

Wskazania przyrządu nie mogą w żadnym punkcie różnić się od wskazań rzetelnych o więcej jak o 0.5 stopnia gęstości.

5. Wtopiony w areometr ciepłomierz (porów. punkt 2) opatrzony być musi umocowaną w górze i u dołu areometra podziałką z papieru lub kartonu. noszącą na przedniej stronie podziałkę od 1 ° C. niżej zera do 30 ° C. ponad zero; podziałki piątek i dziesiątek muszą być odpowiednio przedłużone a te ostatnie nadto wyraźnie ocyfrowane.

Dalej winna podziałka być wyraźnie oznaczona wyrazem "Celzyusz".

Odległość kresek stopni 0 i 30 nie śmie być mniejszą jak 75 mm, błędy podziałki zaś przekraczać 0·1.

Odwrotna strona podzialki mieścić ma nazwisko i miejsce zamieszkania wytwórcy przyrządu tudzież napis:

"Wskazania tego przyrządu ograniczać należy według przynależnych tablic urzędowych." (Porów. rozdział II, punkt 8.)

Nie stanowi jednak usterki, jeżeli nazwisko i miejsce zamieszkania wytwórcy umieszczone będą ewentualnie na podziałce areometra (porów. punkt 4).

Rtęć musi tak przy wzrastającej jak i przy spadającej ciepłocie tworzyć zupełnie regularną kopułkę, nie śmie się ciągnąć skośnie lub przyczepiać do szkła, oraz nie śmią się tworzyć bańki.

Przy łagodnem przewracaniu przyrządu nie powinien się słupek rtęci przerywać lub spływać; przy oziębieniu na 16 ° C. pomżej zera chować się on winien do naczyńka ciepłomierza.

Wskazania ciepłomierza — którego rurka wloskowata ma być wyciągnięta w koniec bez rozszerzenia — mogą być (w chwili pierwszego*) urzędowego badania) najwyżej o 0·1 za wysokie względnie najwyżej o 0·2 za niskie

II. Urzędowe badanie i uwierzytelnianie.

6. Urzędowe badanie i sprawdzanie areometrów gęstości przeprowadza aż do dalszego zarządzenia c. k. główna komisya miar i wag (we Wiedniu, II., Prager Reichsstraße Nr. 1, Postbestellbezirk XX/2).

W miarę potrzeby można jednak i c. k. urzędy cechownicze zaopatrzyć w środki do uwierzytelniania areometrów.

Zbadanie areometra wyprzedzić musi z reguły pozostawienie go przez jeden miesiąc (licząc od chwili przedłożenia go) w składzie c. k. głównej komisyi miar i wag.

- C. k. głównej komisyi miar i wag wolno jednak ograniczyć ten okres składu, o ile przyrząd odnośny sporządzony jest dowodnie z takiego gatunku szkła, przy którym zmiany objętości i kształtu z biegiem czasu są jak to z doświadczenia wiadomo nieznaczne.
- 7. Na przyrządach, odpowiadających powyższym warunkom umieszcza się na stronie pomiędzy powłoką laku a podziałką tudzież na samym areometrze po jednym stemplu w kształcie orła

Obok większego znaczku stemplowego na areometrze umieszcza się biężącą liczbę protokołu.

^{*)} Porów, także rozdział IV

areometru wygotowuje sie poświadczenie badania: zawiera ono numer wytworu, urzędową liczbę protokołu, miesiac i rok wyrobu przyrzadu, rozmiar podziałek i potwierdzenie uiszczonej należytości za ocechowanie. Do poświadczenia badania dołącza się pozwolenie użycia tudzież potrzebne tabele redukcyjne.

Dla każdego, z jakiegobądź powodu do ocechowania względnie ostemplowania nie przyjętego areometra wydaje się poświadczenie zwrotu, zawierające szczegóły stwierdzonych usterek i również potwierdzenie uiszczonej należytości (należytości manipulacyjnej lub zwrotnej) (porów. rozdział III, punkt 10 i 11).

9. Jeżeli strona zgubi należece do areometra poświadczenie badania lub jeżeli stanie się ono nie do użycia, może prosić c. k. główną komisyę miar i wag o wystawienie duplikatu.

Potrzebny na każdy poszczególny duplikat znaczek stemplowy w kwocie dwóch koron dołączyć należy do ostemplowanego również podania, a w tem ostatniem wymienić urzędową liczbę protokołu, pod która areometr uwierzytelniono. dalej numer wyrobu przyrządu, nazwisko i miejsce zamieszkania wytwórcy areometra.

Za wystawienie duplikatu uiścić należy jeżeli niema oryginalnego poświadczenia badania kwote sześćdziesieciu halerzy, w przeciwnym razie kwote dwudziestu halerzy.

III. Należytości za urzędowe sprawdzanie i uwierzytelnianie.

- 10. Od areometrów, których z powodu łatwo dostrzegalnych usterek konstrukcyjnych do cechowniczego postępowania nie przyjęto, opłaca się należytość manipulacyjna w wysokości sześćdziesieciu halerzy od sztuki.
- 11. Od arcometrów, co do których przy sprawdzaniu stwierdzono, że nie odpowiadają warunkom, ustanowionym dla urzędowego uwierzytelnie nia, wynosi należytość dwie korony od sztuki.

Tak w tym przypadku jak i w poprzednim wydaje się stronom areometry za wystawieniem kwitu zwrotnego, na którym się zapłatę należytości zwrotnej względnie manipulacyjnej urzędownie potwierdza (porów. rozdział II, punkt 8, ustęp 2).

- 12. Za urzędowe sprawdzenie i uwierzytelnienie areometra opłaca się należytość 2 K 50 h (porów. rozdział II, punkt 8).
- 13. Na życzenie strony wydaje się do arco-

8. Dla każdego urzedownie uwierzytelnionego osobna tablice na zasadzie ponownego szczególnego badania, uwidoczniającą istotne różnice między faktycznemi wskazaniami areometra i ciepłomierza a normalnemi.

> Areometr, dla którego taka tablica ma być wystawiona, musi przed zbadaniem go leżeć w c. k. głównej komisyi miar i wag przez sześć miesiecy.

> Za określone wyżej badanie i wygotowanie tablicy opłaca się obok należytości taryfowej osobną należytość 35 K.

IV. Ponowne urzedowe badanie wzglednie uwierzytelnianie (powtórne cechowanie).

14. Wskazanem jest, by areometry gestości poddawać w odpowiednich odstepach czasu ponownemu urzędowemu badaniu względnie uwierzytelnianiu, gdyż, jak uczy doświadczenie, arcometry ulegają zniekształceniu i utracie masy, co może naruszyć ewentualnie wskazania przyrządu.

Przy takiem powtórnem badaniu uwierzytelnia się przyrząd także i wtedy, jeżeli wskazania ciepłomierza są najwyżej o 0.2° za wysokie lub najwyżej o 0.2° za niskie (porów. rozdział I. punkt 5 ustep ostatni).

Za ewentualne ponowne zbadanie względnie uwierzytelnienie areometra opłaca się należytości, wymienione w poprzednim rozdziale III

Jeżeli przyrząd przy ponownem badaniu nie odpowie przepisanym warunkom, należy znajdujące się na nim znaczki uwierzytelmenia zniszczyć.

We Wiednin, dnia 9. czerwca 1905.

C. k. główna komisya miar i wag: Lang wir.

9 1 1.

Obwieszczenie Ministerstwa haudlu z dnia 5. lipca 1905,

zawierające ogłoszenie przepisów o urzędowem sprawdzaniu i uwierzytelnianiu gazomierzy z przymusem opłaty z góry (tzw. automatów gazowych.)

Na podstawie rozporządzenia Ministerstwa handlu z dnia 23. września 1904, Dz. u. p. Nr. 111, podaje się do publicznej wiadomości następujące, metra, który powyższym warunkom odpowiada, przez c. k. główną komisyę miar i wag wydane

co do należytości przez Ministerstwo handlu zatwierdzone przepisy o urzędowem sprawdzaniu i uwierzytelnianiu gazomierzy z przymusem opłaty z góry (tzw. automatów gazowych).

Przepisy te nabieraja mocy obowiązującej z dniem ogłoszenia.

Call wir.

Przepisy

dotyczące urzędowego sprawdzania i uwierzytelniania gazomierzy z przymusem opłaty z góry (tzw. automatów gazowych).

1. Ogólny opis, zasada konstrukcyi i sposób działania tzw. automatów gazowych.

- 1. Nazwa powyższa określa (mokre lub suche) gazomierze ze szczególnemi urządzeniami (mechanizm automatyczny, przyrząd samodzielny), które dopuszczają pobór gazu tylko za wrzuceniem monety i po zużyciu odpowiadającej tej monecie ilości gazu samodzielnie zamykają dalszy jego przypływ.
- 2. Mechanizm automatyczny, połączony przeniesieniem z zegarem gazomierza, działa w ten sposób, że umieszczony w przewodzie gazowym wentyl otwiera się zapomocą poruszanej z zewnątrz dźwigni lub raczki za pośrednictwem wrzuconej monety i tą drogą umożliwia wolny przepływ gazu przez gazonnerz.

Po zużyciu zapłaconej z góry ilości gazu, względnie, gdy zegar gazomierza pewien okres przebieży, zamyka się w pomniany wentyl od strony zegara.

Zamkniecie to nie następuje nagle, lecz powolnie, tak, że przypływ gazu coraz bardziej się zmniejsza i przez kurczenie się płomieni zwraca uwage konsumenta na to, dając mu możność przez dość wczesne wrzucenie dalszej monety tworzenia znowu pełnego przypływu gazu.

Z reguly są zresztą automaty gazowe tak urządzone, że można do nich wprowadzać monety pewnego oznaczonego gatunku do pewnej maksymalnej ilości bezpośrednio po sobie.

W takim razie otrzymuje się bez przerwy tyle gazu, ile odpowiada właśnie łącznej wartości wrzuconych monet. Przekroczenie dopuszczalnej maksymulnej ilości uniemożliwia aparat samodzielnie, gdyż po osiągnięciu tej granicy zamyka się otwór wrzutowy.

3. Połączony z mechanizmem automatu przyrzad rejestrujący umożliwia kontrole łacznej ilości

struje aparat, jaka ilościa gazu konsument może jeszcze rozporzadzać, zanim wentyl sie zamknie, względnie, ile jeszcze monet z góry zapłacono itp.

- 4. Wrzucone monety wpadaja do zamknietego zbiornika. Zbiornik ten musi być u przedłożonych do cechowania automatów dostępny.
- 5. Przyrząd automatyczny spoczywa w zamkniętej skrzynce, zastosowanej do samego gazomierza.

II. Szczegółowe postanowienia względem oznaczenia i innych zewnętrznych właściwości automatów gazowych.

6. Każdy gazomierz o konstrukcyi, odpowiadającej powyższemu opisowi, opatrzyć należy napisem "Gazomierz z przymusem opłaty z góry", "Automat gazowy" lub tp., dalej wyraźnem oznaczeniem monety, która do automatu ma się wrzucać, w walucie koronowej, tudzież ilości należnego za nią gazu.

Wskazówki te umieścić należy w miejscu oddzielnem od napisów, wprowadzonych §em 43, lit. a) do e) ordynacyi cechowniczej z dnia 19. grudnia 1872, Dz. u. p. Nr. 171, względnie IIIcim dodatkiem do ordynacyi cechowniczej do §§ów 41 do 45, lit. a) do c) (porów obwieszczenie Ministerstwa handlu z dnia 8. sierpnia 1876, Dz. u. p. Nr. 107).

7. W każdym gazomierzu z mechanizmem automatycznym umieścić należy nadto we wpadającem w oczy miejscu (np. na przedniej skrzynce poniżej, powyżej lub obok tabliczki z napisami, przepisanymi powołanym §em 43 ordynacyi cechowniczej, alboteż przed wyjściowym otworem gazu) tabliczke metalowa z wyraźnym i trwałym (np. wyciśniętym lub wyrytym) napisem: "Mechanizm przymusowej opłaty z góry nie podlega cechowniczemu sprawdzaniu." Tabliczka ta musi być w ten sposób na przyrządzie umocowana i ocechowaniem zabezpieczona, aby bez naruszenia jednego ze znaczków cechowniczych nie można było jej zdjąć.

III. Sprawdzanie i cechowanie. Należytości.

- 8. Do sprawdzania i uwierzytelniania automatów gazowych upoważniony jest każdy urząd cechowniczy, uprawniony do cechowania gazomierzy.
- 9. Automaty gazowe sprawdzają urzędy cechownicze jako gazomierze według przepisów, obowiązujących względem przyrządów tych wogóle. Również i cechowanie następuje w sposób przepiwrzuconych monet. W innych przypadkach reje- sany wogóle dla gazomierzy; oprócz tego zabezpiecza

punkt 7 z napisem: "Mechanizm przymusowej opłaty z góry nie podlega cechowniczemu sprawdzaniu."

Na mechanizm automatyczny bierze się przy cechowniczem sprawdzaniu wzgląd tylko o tyle, o ile sie ewentualnie bezpośrednio stwierdzi szkodliwy wpływ jego na regularny bieg gazomierza.

Ocechowanie przyrzadu automatycznego wzglednie zabezpieczenie połaczenia jego z gazomierzem nie jest przepisane.

Cechownicze uwierzytelnienie, uwidocznione na gazomierzu, który w taki przyrząd jest zaopatrzony, odnosi się tylko do samego gazomierza, a nie także i do mechanizmu automatycznego.

10. Pod względem należytości obowiązuje co do automatów gazowych ogólna taryfa dla gazomierzy.

We Wiedniu, dnia 9. czerwca 1905.

C. k. główna komisya miar i wag: Lang wir.

112.

Rozporzadzenie Ministerstw spraw wewnetrznych i handlu z dnia 11. lipca 1905,

zawierające uzupełnienie przepisów o używaniu pras przy zarobkowym wyszynku piwa.

Punkt 3 rozporzadzenia ministeryalnego z dnia 13. października 1897, Dz. u. p. Nr. 237, dotyczącego używania pras piwnych przy zarobkowym wyszynku piwa, uzupełnia się jak następuje:

Małe przenośne prasy piwne, tak zwane "pompy reczne", które się bezposrednio na beczkę

się ocechowaniem tabliczkę metalową z rozdziału II, I nasadza, muszą odpowiadać następującym wymogom:

- a) Przed ssącym wentylem pompy powietrznej musi być wpuszczona krótka rurka ssaca, której wolny koniec zatkać należy korkiem ze sterylizowanej waty, wymienianym według potrzeby, w każdym razie jednak co najmniej co dni 14.
- b) Każdy przyrzad musi mieć opatrzony kurkiem spustowym oddzielacz oliwy, zabezpieczający skutecznie przeciw zaciekaniu oliwy do beczki.
- c) W razie cofniecia się piwa do przewodu prasy musi być dostanie się jego do wnętrza przyrządu, przezco mógłby się zanieczyścić, uniemożliwionem.
- d) Przewody rurowe o ile wchodza w styczność z piwem — muszą być tego rodzaju, by wszelkie zanieczyszczenie piwa szkodliwymi dla zdrowia metalami było wykluczonem; rury te muszą być sporządzone co najmniej z czystej (najwyżej na jeden procent amalgamowanej) cyny.
- e) Poszczególne części przyrządu, zwłaszcza rura przepływowa na piwo, muszą być zawsze czysto utrzymywane; czyści się je w sposób, przepisany w punkcie 3, ustęp q dla przepisowych rur piwnych u stałych pras powietrznych i to zawsze przed nabiciem nowej

Rozporządzenie to nabywa natychmiast mocy obowiązującej.

Bylandt wir.

Call wir.

Sprostowanie.

W §ie 2 ustawy z dnia 7. czerwca 1905, Dz. u. p. Nr. 93, opiewać maja słowa "cesarskie rozporządzenie z dnia 15. lipca 1899, Dz. u. p. Nr. 127" poprawnie: "cesarskie rozporządzenie z dnia 15. lipca 1898, Dz. u. p. Nr. 127".